

УДК 658.5.011.46:005.21

Соріна О.О.¹, Мельніков О.В.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-514м ЗНТУ

РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Підвищення ефективності діяльності—відправна точка в функціонуванні підприємства. Для визначення кількісної оцінки ефективності діяльності проводиться глибокий економічний аналіз, на основі якого виявляються резерви для її підвищення. В економічній літературі найчастіше резерви визначають у вигляді різниці між поточним і можливим рівнями використання ресурсів. Тобто умовно це можливо уявити як відрізок між точкою фактичного використання ресурсу і його потенційно доступною величиною. При цьому відрізок між точкою фактичного використання ресурсу і точкою, що відображує наявний ресурсний потенціал підприємства, являє собою внутрішні резерви розвитку, а відрізок від точки, що відображує наявний ресурсний потенціал підприємства, до точки потенційно доступних ресурсів—зовнішні резерви розвитку [1].

Резерви класифікуються за різними ознаками. Так, В.І. Бариленко виділяє наступні види резервів:

1) за рівнем управління економікою: макроекономічні, регіональні, обласні, галузеві. Макроекономічні резерви визначаються на

загальнодержавному рівні, їх використання спрямовано на усунення диспропорцій в розвитку різних галузевих комплексів і регіонів, на ефективне функціонування системи управління економікою країни в цілому, на стабільність розвитку економіки на основі інноваційних процесів;

2) за рівнем управління в галузі виділяють міжгосподарські резерви, що забезпечують створення стійких взаємозв'язків між підприємствами та організаціями різних галузей та внутрішньогосподарські, які спрямовані на підвищення ефективності взаємодії між галузовими підприємствами;

3) за рівнем середовища підприємства. Зовнішні резерви являють собою можливості, що надаються підприємству ринковими умовами господарювання. До внутрішніх можна віднести резерви розвитку підприємства, пов'язані з використанням факторів виробництва;

4) за ступенем керованості: контрольовані і неконтрольовані резерви;

5) за способом залучення ресурсів. Реалізація резервів можлива двома основними шляхами-екстенсивним, за рахунок збільшення використання ресурсів і інтенсивним, за рахунок поліпшення використання ресурсів і зміни їх якості;

6) за стадіями процесу виробництва виділяють резерви, пов'язані з можливостями вдосконалення організації виробництва і праці, оптимізації основних і допоміжних бізнес процесів;

7) за стадіями життєвого циклу. Виявлення резервів за стадіями життєвого циклу спрямовано на скорочення тривалості підготовки виробництва та виробничого циклу; оптимізацію витрат на підготовку виробництва; зниження собівартості та підвищення якості продукції, що випускається; зменшення виробничого браку;

8) за функціональними областями діяльності підприємства виділяють резерви у сферах маркетингу, виробництва, фінансів, управління персоналом, управління запасами;

9) за термінами мобілізації виробництва виділяють оперативні, поточні та перспективні резерви. Оперативні являють собою можливість поліпшення діяльності підприємства протягом короткого періоду - від години, робочої зміни-до кількох днів. Поточні резерви можуть бути використані протягом тижня, місяця, кварталу. Перспективні резерви, як правило, пов'язані з реалізацією стратегії розвитку підприємства [2].

Одним з важливих аспектів виявлення резервів підприємства є організація їх пошуку і кількісна оцінка.

Основні принципи пошуку резервів-науковість, комплексність, системність, запобігання повторного рахунку резервів.

Рациональний підхід до пошуку і активації резервів включає такі дії, як:

-пошук основного резерву, а саме виявлення тих статей витрат, які за мінімальних фінансових і трудових затратах допоможуть знизити більшу частину витрат;

-виявлення «вузьких» місць, які стримують зростання обсягів виробництва;

-виявлення резервів за стадіями життєвого циклу продукту;

-проведення комплексної оцінки діяльності [3].

Аналіз та подальша активізація резервів повинні системно орієнтувати всі ланки виробництва на максимізацію кінцевих результатів діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Козлова М.І. Системна характеристика резервів підвищення ефективності діяльності підприємницьких структур в умовах ринку/М.І. Козлова//Сучасні наукові дослідження та інновації.—2012.—№5. [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://web.snauka.ru/issues/2012/05/12730>

2.Методология анализа результатов операционной и финансово-инвестиционной деятельности хозяйствующих субъектов: Коллективная монография//под ред. В.И. Бариленко.—М.: Финакадемия, 2010.—460 с.

3.Дослідження та підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://ukrdoc.com.ua/text/41036/index-1.html?page=5>